

II. RÁKÓCZI FERENC ÉS EGER

A Rákóczi-család neve ismeretes volt Heves vármegyében, ugyanis a vármegye régi birtokos családai közé tartozott. A fejedelem ifjú feleségével 1694-ben bejárta hevesmegyei jószágait, megfordult Gyöngyösön és környékén, ahol a Rákócziaknak nagykiterjedésű, gazdag birtokai voltak. Gyöngyösön a vármegye vendégének tekintették.

Az egyesített Heves- és Külső-Szolnok vármegye népe a szabadságharc idején Rákóczi híve volt. Az elsők között állt a "Cum Deo patria et libertate" jelmondatú, Máriás-képpel ékesített zászló alá, mert leküzdhetetlen szabadságvágyat érzett a függetlenséget kívívni s látta, hogy a vármegyei rendek és a nép jószágos atyja Telekesy István püspök-főispán is Rákóczi híve. A megye lakossága eleget tett hazafias kötelességének anyagiakban, véráldozatban és hű maradt a fejedelemhez száműzetése után is és haláláig visszavárta.

A Rákóczi-család 1684-ben, a megye többi részében Kiskörét, Mátraballát, Parádót, Bodonyt, Poroszlót birtokolta. Rákóczi László Kál birtokosa volt. Rákóczi Zsigmond egri várkapitánynak Besenyőtelken volt nagyobb birtoka, melynek lakói az egri vár fenntartására szolgáltatták be a tizedet. 1690-ben Telekesy István az egri püspök-főispán — aki a szabadságharc idején oly nevezetes szerepet játszott — II. Rákóczi Ferenc-től megszerezte Kömlőt, cserébe adván a püspökségnek Zemplén vármegyében Szent Mária nevű birtokát. Nagyréde, az 1693-as összeírás szerint II. Rákóczi Ferenc tulajdona. Kassa és Sárospatak mellett Eger és Gyöngyös Rákóczi kedvelt városai voltak, melyeknek jelentős szerep jutott abban az időben. II. Rákóczi Ferenc Egerben többször megfordult, ahol mindig atyai barátja Telekesy püspök vendége volt.

Heves vármegye népe nagy erőssége volt a szabadságharcnak, abból bőven kivette részét. Vak Bottyán, a kurucok hős tábornoka a fejedelem tisztjei között a legjobbak egyike volt. A vármegye lakosságának bőségesen jutott a szenvedésből a brutális "megtorlásból" is, mely a szabadság zászlájának lehanyatlása után, az osztrák megszállás idején következett.

Caraffa császári tábornok rabló megszállása és rémuralma alatt nyögött az ország, aki kijelentette, hogy a magyaroknak örökre elveszi a kedvét a felkeléstől. Erdély rettegett megszállója Rabutin generális volt, akit a székely nép-nyelv fordításában "Rabbá-tön generális" néven emlegettek.

Példa a sok közül:

Strassoldo generális idejében a poroszlóiak faluját tél idején felégették, asztagjukat kertjeikben felgyújtották, házaikat leverték, férfiakról, asszonyokról, leányokról ruhájukat letépték s a falu lakosait meztelenül hagyták az utakon. A sok pusztítás és az évek terméketlensége miatt nagy lett a nyomor a vármegyében. Annyira elszegényedtek, hogy csak éhen ne haljanak, árpaköles kenyérre szorúlnak, de az sincs. A nép előbb a török, majd a

labanc katonaság könyörtelen sarcoltatásai és a megtorlás elől falustól a hegyekbe, erdők közé menekült, ott gyökerekkel, fák magvával, elhullott állatok húsával tengette életét. Heves megyében kb. 50 falu elnéptelenedett, a többi község viselte a megszállás átkait, éhezett és nyomorgott.

E korszak udvari politikájának irányítója, tipikus megtestesítője Kollonics Lipót primás volt. Ki akarta

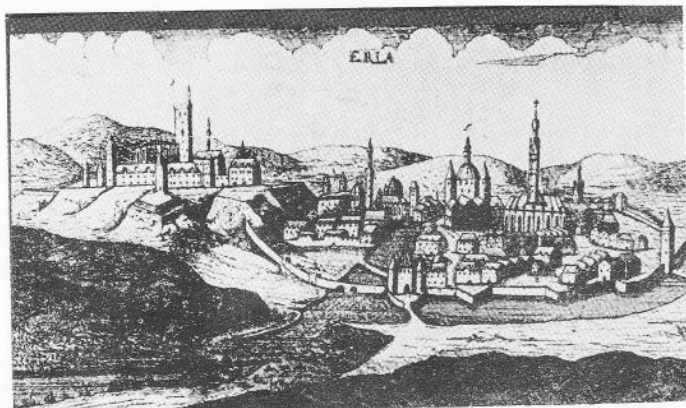

II. Rákóczi Ferenc
1701.

II. Rákóczi fejedelem 1701-ben (az Orsz. képtárból).

forgatni az országot magyarságából és erre céloz minden reformjával. Először a pusztaságot be akarta népesíteni idegen telepésekkel, "hogy a királyság legnagyobb része germanizáltassék". A Kollonics-érában növekedtek az adók, melyet könyörtelenül behajtottak. A megszálló katonák zsoldja, élelmezése, fosztogatásai mind súlyos teherként neheztedek a megye népére. Emelték a só árát is és újadók is vannak. Királyi rendelettel behozták a dohány-egyedárúságot.

Az adóprés elősegítette a bécsi udvar célját: "Magyarország teljes megtörését".

Eger a XVII. században.

A növekvő hadiadókhöz járultak a katonai "portiók", melyek ellen 1695 végén a 13 felvidéki vármegye nevében gróf Bercsényi Miklós lépéseket tett az udvarnál a magas adók miatt és mint a megyéhez intézett levelében jelezte, "Ófélése a vármegyék keserves panaszait meghallgatta és arra kegyelmes resolútiót adott." És minden ment tovább.

Nemzetünk végtelen sok áldozattal járult a főlsszabadító török háborúk sikeréhez. Végre az 1699-i karlóczai béke a temesi vidéket kivéve kiszorította a törököt hazánk területéről. De a diadalok nem nekünk gyümölcsoztek, mert a bécsi udvar nem a magyar királynak, hanem a császárnak foglalta vissza Magyarországot. A török rabságot német kényuralom váltotta fel, a királyi hatalom ez éveket nem a nemzet bajainak orvoslására, hanem a magyarság erejének végleges letörésére használta fel.

Telekesy Istvánt 1699 június 15-én nevezték ki egri püspöknek és főispánnak Heves, Külső-Szolnok vármegyében. Megkezdte zilált állapotú egyházmegyéje újjászervezését és a megye elesett népének és papjainak segítségét, intézmények alapítását és a nép megsegítéséért a "szegények atyja" címet érdemelte ki. A papnevelő intézet, melytől Telekesy oly sokat várt meg sem nyílhatott, mikor kitört a Rákóczi-féle szabadságharc.

Ez időtájt Thököly Imre 1678-ban elkezdődött felkelése még tartott, későbbben csapatából többen Rákóczi felkeléséhez csatlakoztak.

Telekesy István Rómában végezte a hittudományi főiskolát, ahová Lippay György esztergomi érsek küldte, onnan mint misés pap visszatérve 1662-ben Rozsnyón, azután Hárskúton majd Vas vármegyében Sárváron lelkészkedett, később a győri káptalan nagyprépostja és püspöki helynöke lett. Az egyházi méltóságokban fokozatosan emelkedett, csanádi püspökké nevezték ki, de az egész vármegye török hódoltsági terület volt, ezért Győrből kormányozta egyházmegyéjét.

Gróf Bercsényi Miklós (az Orsz. Képtárból).

Telekesy a vármegyei tisztikar egy részével várakozó álláspontot foglalt el. A püspök-főispán kezét megkötötte királyának tett hűségesküje, melyet minden körülmények között meg akart tartani. A katolikus főpap lelkét megszállotta az aggodalom, hogy a felkeléssel nem újulnak-e meg a vallási villongások. Buzgóságában első volt papjai között. Méltón írhatta magáról, hogy kötelességét teljesítette.

Az 1683—99-i évek bizalommal töltötték el a magyarság szívét, hogy amint felszabadítottuk az egész országot a másfél százados török uralom alól, úgy most sikerül visszaszerezniük alkotmányunkat is. De nemzetünk, mint láttuk, csalódott. I. Lipót tanácsosainak, főleg Kollonicsnak politikája után indulva, XIV. Lajos francia királyt követte és annak példájára egységes, nagy abszolút birodalmat akart alapítani. Csakhogy XIV. Lajos politikája Franciaország nagyságát idézte elő, nálunk meg a nagy-nemet birodalom a magyarság bukását jelentette volna. Míg az uralkodó az abszolút központi hatalomra tört, eddig mi a magyar haza szabadságának megmentéséért küzdöttünk. Innen a félreértések az uralkodó és nemzete között. Így történt, hogy mikor mi homályt borítottunk Bethlen, Rákóczi és Wesselényi korára — akkor a bécsi udvar politikája Eperjesen új mártírokat követelt. Az

Cipő?

— Elegáns — tartós — európai —

CSAKIS:

Salamander

241-6788

2534 Lorain Ave., Cleveland, Ohio 44113

adóterhek emelése, kivetése, beszédese mind önkényesen, országgyűlésen kívül, a magyar törvények ellenére történt. A nemzet országgyűlésen nem adhatta elő panaszát, mert 1687 óta országgyűlést nem tartottak. A régi magyar hatóságok: kancellária, udvari kamara, amennyiben megmaradtak, az önkény és idegen uralom eszközei lettek, a kamarai tisztviselők is mind idegenek voltak. Egyedül a vármegyei intézményt, a helyi önkormányzat közeget nem lehetett elnémetesíteni, de ezt is ebben a korban mindinkább adóbehajtási közeggé akarta süllyeszteni az udvari politika. A vármegyék és a katonai meg a pénzügyi közegek között éles összetűzések voltak, a vármegyék őrizték és mentették meg Magyarország önállóságát, ezek akadályozták meg az "absolutus dominatus" megalkotását. II. Rákóczi Ferenc bécsújhelyi börtönéből Lengyelországba szökött s akkor a bécsi kormány vérdíjat tűzött ki ellene — mintahogy a rablógyilkosoknak szokták —, 10.000 forintot, ha élve, 6000-et, ha holtan átadják.

Az ellentétek és félreértések a nemzetet 1703-ban szükségképpen felkelésbe sodorták. Lipót egységes állammával szemben a nemzeti szabadságnak védelmezője II. Rákóczi Ferenc dicsőséges alakja lehetett. Mikor 1703-ban kitört a spanyol örökösödési háború, az idegen zsoldosokat kiviszik hazánkból és XIV. Lajos francia udvara a felkelőknek segítséget ígér. Ez a tettek terére szólítja őket. "Átléptem Magyarország határát — úgymond Rákóczi önvallomásaiban — mint egykor Caesar Rubicont." A felvidék vele tart s "mire kinyílt a kikelet", a Dunántúl is kezében volt. Hogy igazolja magát ország-világ előtt, kiáltványt intéz a nemzethez, melynek kezdődő sorai: *Recrudescunt vulnera inclytae gentis Hungariae*" mélyen bevésődtek a magyar lelkekbe.

Mikor Rákóczi a szabadság zászlaját kitűzte Heves vármegye közgyűlésén Lipót leiratát tárgyalták, hogy innen és túl a Tiszán ismételve észlelt rebellesek és csavargó rablók megfékezésére a vármegye adjon segítséget. A vármegye segélycsapat kiállítását rendelte el és a vármegyei sereg fölött a püspök-főispán 1703 július végén az egri piacon szemlét tartott s őket Lipót hűségére esküdteté. Szolnok megerősítésére is rendelt Hevesvármegye munkaerőt, de ez a vár szeptember 21-én már Rákóczi katonáinak kezébe került. Ez volt az első hely, mely meghódolt a nagy fejedelem előtt.

II. Rákóczi Ferenc 1703 augusztus 29-én hívta fel csatlakozásra Heves vármegye rendjeit. Felhívására különösen Gyöngyös vidékén indult meg a mozgalom, ahol Rákóczinak terjedelmes birtokai voltak. Almássy János, Heves vármegye volt alispánja, mint gróf Bercsényi Miklós teljhatalmú megbízottja felszólítja a vármegye nemes és nem nemes lakosságát, hogy mind Gyöngyösre gyülekezzenek, hogy innét "keseredett és nagy iga alatt nyomorgó hazánk szabadulása végett oda mehessenek, hova parancsoltatik." A nemesség csakugyan követte a felhívást és 1703 október 14-én Gyöngyösön a vármegyei rendek Rákóczihoz való csatlakozásukat jelentették ki. Elhatározták, hogy a borsodvármegyei felkelőkkel az Eger

I. Lipót (az Orsz. Képtárból).

vize két partján egyesülnek és az egri várat, melyet Zinzendorf parancsnoksága alatt német katonaság őrzött, megostromolják. Az ostrom vezetésével Almássy Jánost és Dévay Pált bízták meg. A vármegyei rendek ekként eldöntötték Heves vármegye sorsát, október 26-án már Andornakon táboroztak, míg a püspök-főispán és Ordódy György alispán a vármegyei tisztikarral Egerben tartózkodnak és véleményt nyilvánítani nem mernek.

Telekesy István várakozásának fontos okai voltak.

Telekesy püspök hűségesküet tett a királynak, ami megkötötte kezét, a vármegyei tisztikar egy részével várakozó álláspontot foglalt el, mert hűség-esküjét minden körülmények között meg akarta tartani, bár a szíve a magyar nemzethez húzott. A katolikus főpap lelkét megszállotta az aggodalom, hogy a felkeléssel nem újulnak-e meg a vallási torzalkodások, melyek gyengítik a nemzet erejét. Eger vára ostromára készülő kurucoktól aggódó felhívására megnyugtató választ kapott, hogy: "Eger városát nincs szándékukban hamuba takarni". A püspököt és a várban lévő magyarságot a kegyelmes fejedelemhez, Rákóczihoz való csatlakozásra szólítják: "...abban a reményben, hogy megnyomorodott hazánknak óhajtott régi szabadságát majdan megláthatják."

Eger város magyar lakossága a felkelőkkel tartott, csak a németek, akik a várat megszállva tartották és a

Az egri püspöki palota.

Az egri liceum.

Az egri papnevelő intézet.

rácok nem érezték át a nemzet bajait, ők a bécsi kormány készséges eszközei voltak. Eger magyar lakossága gróf Bercsényi Miklóst hívta meg a város átvételére és egyúttal arra is felszólították, hogy tartóztassa közöttük fő-

pásztorukat. Telekesy püspök népszerű volt, Rákóczi is azt írja róla Emlékiratában "Én nagy fontosságú dolognak tartottam megnyerni az egri főpásztort, hogy híveit el ne hagyja . . . , mert bővelkedett mindazon tulajdonokkal, mik egy főpapot ékesíthetnek, különösen szent egyszerűséggel és felekezeti szeretettel."

Gróf Bercsényi Miklós engedett a meghívásnak és 1703 november 5-én bevonult Egerbe. A magyarság hűségesküt tett, a németek és rácok a várba zárkóztak. Telekesy nem akarva megszegni királyának tett hűségeskujét, Bercsényitől kieszközölte és engedelmet kapott arra, hogy ő Eger városából szabadon távozhatik. Azonban a püspök szándéka nem sikerült, mert őt Bercsényi a kapituláció ellenére kimenetele után Cserép-várába internálta. Bercsényi megjelenésekor a vármegyei tisztikar jórésze a táborba szállott. Bercsényi csapatai megrohanták a várat, a német és rác telepeket felgyújtották, elégett többek között a püspöki lak s a jezsuiták rezidenciája is. Telekesy Cserép várából szemlélte Eger pusztulását. "Öreg állapotomban az egész széles püspökségemben nincs annyi helyem, hova fejemet lehajtsam — sok ezer forintból álló alkalmatosságaim mind hamuvá égtek, házamat elpusztították, cselédeimet velem együtt halálra üldözték." De még annál is jobban fájt neki az a gyanúsítás, mintha a vármegye tisztikarát ő tartotta volna vissza Bercsényi eljövételéig a fejedelemhez való csatlakozástól. Míg az ilyen vádak meg nem zaboláztatnak, nem akar beleszólni a vármegye ügyeiben sem.

Bercsényi a várat bevenni nem tudta. 1704-ben a tél elmúltával Rákóczi Ferenc személyesen megjelent az Eger várat körülzáró táborban. Forgács Simonra bízta Eger ostromának vezetését, de ő szabad elvonulás fejében a várat átadta. Telekesy visszatért Egerbe, ekkor már kienyesztelődött, a vármegyétől elégtételt kapott, a vármegye ügyeit intézte. Úgy határozott, hogy a legnagyobb veszelmek között sem távozik megyéjéből, ha mást végbe nem is vihet, legalább a fejedelemnél esedezhet meggyéért.

Telekesyt megszilárdította az elhatározásában a dicső fejedelem viselkedése a katolikus egyház iránt.

(Folytatás következik)

Forduljon bizalommal
az egész éven át rendelkezésre álló irodához:

DANDY IMRE

— állami bizonyítvánnyal rendelkező —

KÖNYVELŐ, ADÓSZAKÉRTŐ és KÖZJEGYZŐ

11910 BUCKEYE ROAD, CLEVELAND, OHIO

TELEFON: 991-3808

MINDEN ALKALOMRA

A LUCY'S BAKERY
AND STRUDEL SHOP

KITŰNŐ

MAGYAR RÉTESEI, SÜTEMÉNYEI!

12516 Buckeye Road CLEVELAND, Telefon: 752-0828

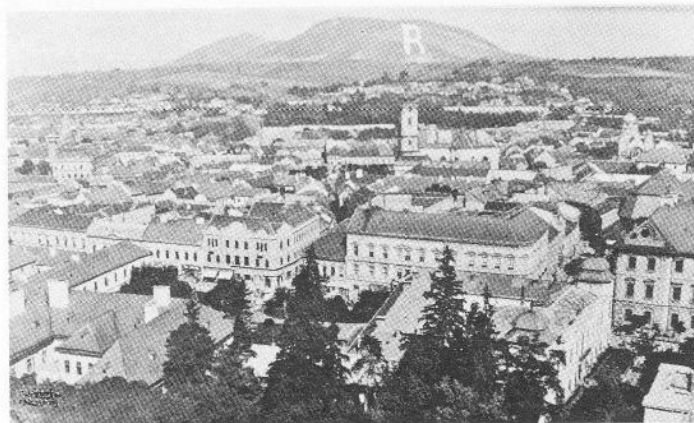
II. RÁKÓCZI FERENC ÉS EGER

(Folytatás előző számunkból)

Heves vármegye az egész Rákóczi-felkelés alatt Rákóczi híve volt, tartott tehát az üldöztetésektől. A reakció tényleg meg is indult. A Rákóczi-korban a "neoacquistica comissio" visszaéléseit orvosolták, a régi birtokosokat visszahelyezték birtokaikba. Most a kir. fiscus számára újra lefoglalták a síroki és hatvani várat és azok tartozékait. Az önkényes foglalások ellen a vármegye erőlesen felírt a budai díkasztériumhoz, hogy a megyei kincstári praefectusokat az általuk elkövetett insolentiáktól tiltsák el. Károlyi Sándor, a szatmári békének egyik főtényezője is a vármegyének segélyére sietett és az 1712–15. országgyűlésen a vármegye sérelmeit orvosolták, a hatvani és síroki birtokokat visszaadták birtokosainak. Súlyos megpróbáltatások vártak Heves vármegye püspök-főispánjára Telekesy Istvánra. XI. Kelemen pápa brevében 1709-ben büntetéssel fenyegette a Rákóczi-felkeléssel tartó magyar katolikus papságot és őket a törvénytelen király hűségére szólította fel. E brevére hivatkozva Keresztély Ágost, Magyarország bíboros-prímása Telekesyt négy heti határidő alatt Pozsonyba maga elé idézte, hogy magát tisztázza. Telekesy 1709 novemberében Szarvaskő várában vette kézhez az idéző levelet. A fejedelem megtiltotta a káptalannak és a papságnak még azt is, hogy a prímásnak válaszoljanak. Így Telekesy írásban sem mentette ki a prímás előtt távolmaradását és a kitűzött időre sem jelent meg. Nem akart és nem tudott megválni a fejedelemtől, kinek egész vármegyéje hódolt, kivel lelke egészen összeforrott.

Hogy azonban a pápai brevével szemben makacsságról ne vádolhassák, a fejedelem engedélyével Belez Mátyás misszionáriust, ki az idéző levelet közvetlenül hozzáküldötte, kettős levélben értesítette távolmaradásának okairól. Leveleire azonban semmi választ nem kapott. Írt Hevenesinek, Kecskemétinek s más jezsuitáknak, de senkitől sem kapott újabb értesítést. Azért teljesen nyugodt volt, a pestises időkben megszaporodott teendőit végezte és a pápától kapott külön engedéllyel 1710 februárjában olajat és chrismát szentelt. Főpapi működésében villámcsapásként érte az ítélet, melyet Petrik András közölt vele 1710 március 22-én, a szarvaskői várban, hogy Keresztély Ágost öt Pethes András nagyprépostal, az egri káptalannal, papságával és szerzeteseivel hivatalától megfosztotta.

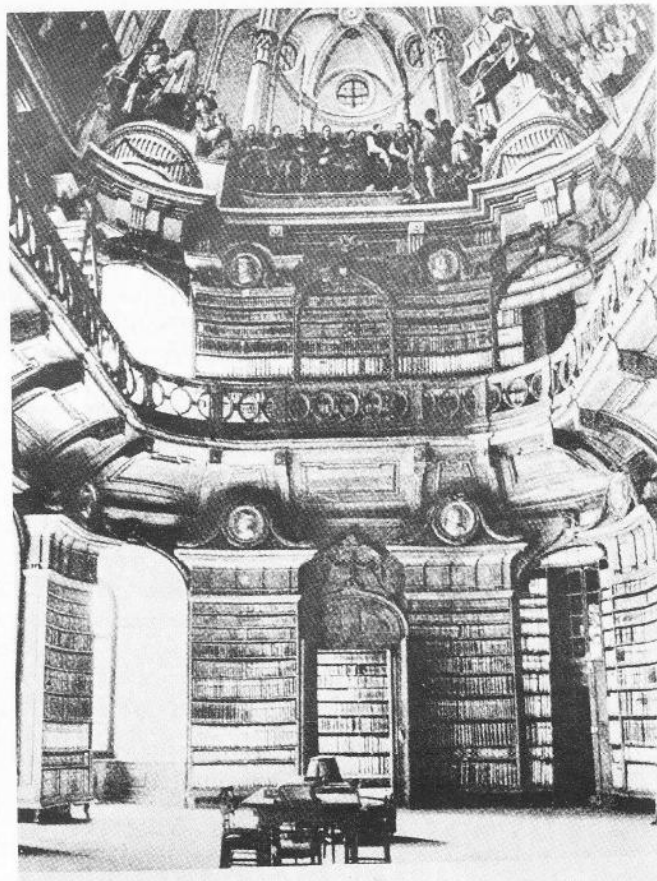
Telekesy az elítélő iratra lelkinyugalommal válaszolt. Nem akar szembeszállni a prímás parancsával, de annyit mégis elvárt volna, hogy ha nem is csekély személyére, de legalább a consecratióban reányomott püspöki jellegére több tekintettel lettek volna. És ha az a bűne, hogy legszorosabb köteleessége szerint hívei között állandóan megmaradt, miért nem intették meg az egyházi kánonok szerint többször, vagy legalább is egyszer? Bár püspöki méltóságának védelmére a szent zsinatok törvényeire, pápai határozatokra hivatkozhatnék, azt nem teszi, ez az ítélet nem szomorítja el őt, de káptalanjáért, ártatlan papjaiért esedezik, kik miben sem vétkesek, kik az Úr parancsai szerint, de az ő példája után is indulva, itt

Eger város, középen; háttárben az egri vár; fönt, a Nagy Eged, melyen égő máglyából az "R" betű volt kirakva.

szorosan kötelmeiknek éltek, hogy ezeket mentsék föl, ezeket nyilvánítsák ártatlanoknak.

Ugyan e hónapban fájdalommal írHetvenes jezsuitához, hogy főpapi hatóságától megfosztva semmiféle püspöki funkciót nem végezhet, nem tudja miért kínozzák tovább e részeken az eretnekek gúnyjára, a hívek botrá-

Az egri líceum könyvtára.

Itt őrzik Mikes Kelemen törökországi leveleinek eredetijét

A várrom Szarvaskőn.

nyára. Tényleg, Telekesy az ítélet vétele után tartózkodott a püspöki szolgálatok végzésétől és aranymiséjét, második primitiáját is elvonultan szarvaskői magányában tartotta meg. Ez alkalmából a háborús idők viszonyosságai miatt nyomorgó papjait pénzzel és élelmiszerekkel segítette.

Az egri vár kapitulációja után következett be a Telekesyre kimondott súlyos ítélet végrehajtása. Gróf Csáky Imre kalocsai érseknek és egri püspöknek volt designálva és Kurz János kamarai tag őt 1711 január 12-én Hatvanban az egri püspökségbe beiktatta. E beiktatáson Telekesy is megjelent személyesen és ártatlansága tudatában a hazai törvények alapján a beiktatás ellen ünnepélyesen tiltakozott és annak ellene mondott. Protestációját írásban is benyújtotta, Csáky Imre az ellentmondást semmibe sem vette. Tisztjeit és öt hajdúját Egerbe küldötte, ezek leverték a püspöki házak kapuitól a lakatokat és zárat, feldúlták házait, lefoglalták borát, gabonáját és a püspöknek mindenét, mint ellenségtől nyert prédát elkótyavetyélték, úgy, hogy a szerencsétlen és félig tehetetlen főpap a legnagyobb nyomorban és legsúlyosabb szorongások közé került. Heves vármegyét úgy értesítette a kamarai biztos, hogy Csáky Imre installációja a püspöki javakban, "minden ellentmondás és tiltakozás nélkül" megtörtént.

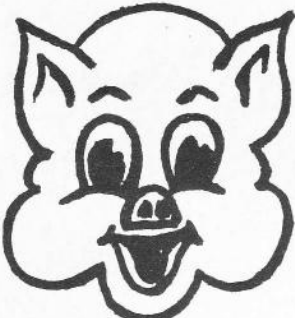

Majzik Viktor alispán, a hevesmegyei küldöttség vezetője.

Azonban a szentszék elégtételt szolgáltatott az ártatlanul szenvedő püspöknek. A vatikáni levéltárnak Telekesy pörére vonatkozó okiratairól már Katona István történetíróknak volt tudomása, de akkoriban nem engedték meg neki közlését. Fraknói Vilmos 1895-ben ismertette Piazza nunciusnak a Telekesy és Csáky Imre ügyében Rómába küldött jelentéseit; 1896-ban teljesen közölte azokat Áldásy Antal olasz nyelven a Történelmi Társaságban. E jelentéseket legutóbb Lesko József "Adatok az egri egyházmegye történetéből" kötetében Halászy Császár hű és pontos fordításában kiadta magyar nyelven. Ez oklevelek teljes világosságot derítenek Telekesy hazafiúi és főpapi működésére, Keresztély Ágost elhamarkodott és törvénytelen ítéletére és Csáky Imre kapzsi viselkedésére.

1711 március 6-án a király aláírta a megkegyelmezési okmányt. Telekesynek, káptalanjának és a papságnak amnesztiát adott, a püspököt előbbi méltóságába, jogai- ba és javaiba teljesen visszahelyezte. Róma felszólítására Keresztély Ágost elhamarkodott és törvénytelen ítéletét visszavonta és megsemmisítette. Csáky Imre pedig a megérdemelt egyházi fenyítékek (cenzura) alól való feloldozást kérelmezte, ekként tisztította meg lelkiismeretét.

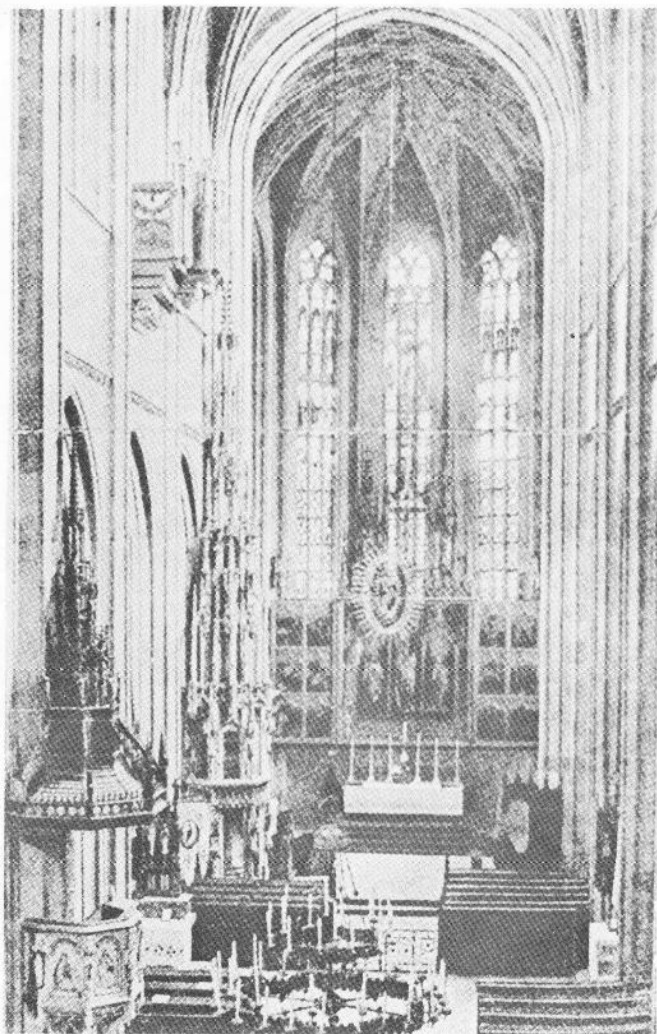
Telekesy tehát, mint a nagy szabadságharc annyi jelese, elfogadta az amnesztiát és a király hűségére tért.

**MINDEN HÁZIASSZONY
TUDJA, HOGY AZ ELSŐ
RANGÚ HENTESÁRU AZ
Ő FŐZTÉNEK FÉLTVE
ŐRZÖTT TITKA!**

MINDENBŐL
A
LEGJOBBAT!

a LOVASZY-DOHÁR cégnél
West Side Market, Stand F-1 és F-2
 — CLEVELAND, OHIO —

A Kassai Dóm belseje.

Még négy évig állott az egri egyház és Heves vármegye élén, 1715 március 3-án, mint katolikus főpap és igazi hazafi, tiszta öntudattal, szeplőtelen szívvel hunyta be szemét. Egészen más sors várt a dicső fejedelemre. Nem tudott hinni a bécsi udvarnak és továbbra is megőrizte hitét, bizalmát, hogy feltámasztja még a magyar szabadságot. Itthon ellenségei "pereat"-ot kiáltották rá, a hízog, udvari emberek a magyar törvénykönyben az

MÉG MA BIZTOSÍTSA BE MAGÁT ÉS CSALÁDJÁT!

A mi Élet — Baleset — Kórház — Betegségély —
Iskolaztatás — Otthont — Családot — és Jövedelmet
védő biztosítási módzataink teljes védelmet és
biztonságot nyújtanak

AZ AMERIKAI MAGYAR REFORMÁTUS EGYESÜLET

3216 NEW MEXICO AVENUE, N. W.
WASHINGTON, D.C. 20016 — Telefon: (202) 244-7556

1715. 49. t. cikkben hazaárulónak bélyegezték és vagyonát elkobozták. A hevesvármegyei Rákóczi-birtokokat a fiscus részére foglalták le először, majd gróf Grassalkovich Antal tulajdonába mentek át. Míg itthon ezek történtek, ő önkéntes számkivetésbe ment.

Rákóczi Ferenc, a nemzetszeretet birtokosa száműzésben élt és a törökországi Rodostóban, lélekwardosó hazavágyás után 1735-ben meghalt.

Idegen földben, 161 évi nyugvás után II. Rákóczi Ferenc 1906-ban hazájába tért. Visszahozta a Nemzet kegyelele. Magyarország halóporaiban is áldja a szabadságért mindenét feláldozó fejedelmet — II. Rákóczi Ferencet. Nem rajta múltott, hogy a nagymajtényi-síkon letörött a zászló . . .

A halóporaiban dicsőségesen hazatérő II. Rákóczi Ferenc nagyfejedelem és bujdosó társai diadalútjában Heves vármegye is méltóan résztvett. Budapesten a vármegye képviselőjében Majzik Viktor alispán, Balázsovich Oszkár, Borhy György, Graefl Jenő, Hellebronth Géza, gróf Keglevich Gyula és Malatinszky György jelentek meg, hogy a szent hamvakat a keleti pályaudvaron fogadják és a Szent István templomba kísérik, ahol a gyászistentiszteletet az egri bíboros-érsek tartotta. A díszmenetben Graefl Andor lóháton vitte a vármegye banderális zászlóját. Október 28-án este 9 órakor ért a különvonat a megye határára és innen kezdve a túlsó határig szinte nappali világosságban robogott a vonat. Meglepő látványt nyújtott a Kékes hegytetőn és az Eged-tetőn felgyújtott, nagy fényt eresztő máglya, különösen ez utóbbi, mely egy óriási R betűt mutatott. Valamennyi állomás, melyen a vonat átfutott fényesen ki volt világítva. A lelkesedés tetőpontját Füzesabonyban érte el, hová külön vonatokon minden irányból rengeteg nép zarándokolt. A hamvak beszterelése után itt tette le a vármegye koszorúját Szederkényi főispán, az egri dalkör pedig kurucz dalokat énekelt. Míg a vonat a vármegye területén haladt, a kivilágított tornyokban zúgtak a harangok, a székvárosban fényes kivilágítás volt. A kassai temetés napján a hatóságok jelenlétében az összes vallásfelekezetek gyászistentiszteletet tartottak.

Kassán Rákóczi hamvait az alispán, Zrínyi Ilonáét Graefl Jenő emelte le a vasúti kocsiból. A fényes díszmenetben a vármegye két küldöttséggel vett részt, az egyik népies küldöttség, a vármegye vezetése alatt 50 tagból állott és jellegzetes viseleténél fogva méltó feltűnést keltett. A vármegye két régi banderális zászlóját két küldöttségi tag vitte. A törvényhatósági bizottságot nagyobbára azok képviselték, akik Budapesten.

A vármegye alispánja, mint az egyik Rákóczi megye első tisztviselője, a díszsátorban és a domban tartott szertartások és a menet alatt Rákóczi koporsója mellett állott díszőrséget, a sátorból Zrínyi Ilona koporsóját vitte a gyászokcsira és innen a dombon felállított katafalkra, este pedig Rákóczi és Bercsényi koporsóit vitte a ravatalról a sírboltba.

Az éjjeli órákban az alispán, Graefl és Hellebronth küldöttségi tagok útra keltek, hogy a vármegye képviselőjében Thököly Imre fejedelem késmárki temetésén résztvegyenek. Oda temették, ahová szíve visszavágyott.

Telekesy István püspök az egri Főszékesegyházban van eltemetve és ott álmodik a magyar szabadságról.

(Foto Horváth)